

### [Kristen Amby.]

hvis det skal have Karakter af en Slags Æresbevisninger fra Statens Side over for en Skribent. Jeg ser helt bort fra, at for denne Kontos Vedkommende har man overhovedet ikke drømt om, at der var noget, der hed Dyrctidstillæg, man er blevet staaende ved de samme absolutte Beløb. Men det er kun en Biting. Selve Grundbeløbene er efter min Mening alt for ringe. Jeg vil ogsaa hævde, at for den Forfatters Vedkommende, som alle ærer, Henrik Pontoppidan, som har det højeste Beløb, man overhovedet kan have her i Landet, som altsaa virkelig skal bespises paa Prytaneion — man yder ham den højeste Hæder, der ydes nogen Skribent —, er 7 500 Kr. urimeligt; det er urimeligt for en Mand, der baade har den Produktion bag sig, han har, og som nu er oppe i den Alder, han er. Og for de andre Forfattere — for en enkelt Vedkommende er der Tale om en Komponist —, som er paa den særlige Hædersgavekonto — det er altsaa en Konto, der kommer til helt ud over den almindelige Understøttelse —, er de 3 600 Kr., man yder ikke bare kendte og anerkendte Forfattere, men Forfattere, for hvis Vedkommende der ikke hersker nogen Tvivl om, at de bør hædres af det danske Samfund som saadant, et alt, alt for ringe Beløb.

Dernæst vil jeg gerne sige, foranlediget baade ved dette Ændringsforslag og ved, hvad jeg i øvrigt herom har sagt, og hvad der er alle bekendt, at det forekommer mig efterhaanden indlysende, at Staten egner sig ikke direkte og heller ikke ved Hjælp af det Udvalg, der sidder, til selv at sørge for Placeringen af de Navne, der skal placeres paa den ene eller den anden Liste. Det, Staten har Pligt til, er at stille et Beløb — og altsaa efter min Mening, og jeg formoder efter de flestes Mening, et langt større Beløb — til Raadighed for det frie Aandsliv. Det, vi savner, er noget, der svarer til „De Aderton“ i Sverige. Det er ikke noget, man kan skabe pludselig, det ved jeg vel; vi kan heller ikke skabe noget, der svarer til det franske Akademi. Men vi savner en Institution, der har en lignende Autoritet og en lignende Vægt, og som har Fonds til sin Raadighed eller faar Understøttelser fra Staten, og som uafhængigt og efter et virkelig sagkyndigt Skøn kan yde det frie Aandsliv den Støtte, som ikke mindst i en mekanistisk Tid maa ydes det. Det frie Aandsliv — og det gælder i særlig Grad Skribenterne og navnlig de Skribenter, der vil skrive imod Strømmen og imod Tiden, imod en ensrettet Tid bl. a. — kan ikke

klare sig paa de almindelige Konkurrencevilkår, det ved alle. Det er nødvendigt for et Kulturliv at have en økonomisk Kilde, hvoraf der kan øses, saaledes at disse Mennesker dog kan eksistere.

Foranlediget af, hvad vi nu har oplevet, og hvad vi alle har set — mange af os har vel ikke engang tidligere været alt for godt bekendt med, hvordan de faktiske Forhold er —, og ogsaa foranlediget af, at man ved, at det i Virkeligheden tit er en eller anden Ansøgers smart udseende anbefalinger, der placerer ham paa den særlige Konto, som Ministeriet selv raader over — ellers kan jeg ikke finde noget som helst Princip for de Navne, man finder der —, vil jeg altsaa henstille til den højtærede Undervisningsminister, at han tager hele dette Problem op og allerede for nærværende sørger for, at der bliver nedsat et eller andet Udvalg eller en Kommission, der faar til Opgave at forberede en Institution her i Landet, som, naar den modtager Statens eller eventuelt Kommunens Midler, kan sørge for Uddelinger af den Art, det her drejer sig om, de økonomiske Gunstbevisninger eller Hædersbevisninger, der skal være Tale om til Skribenter eller andre frie Kunstnere og Aandsarbejdere.

Jeg ved godt, at noget, der efterligner, hvad der eksisterer i andre Lande, let kan komme til at se kunstigt ud, men vi vil ogsaa kunne finde vor egen danske Form for en Slags Aandens Akademi, hvor Mænd, hvis Karakter og Uafhængighed og Indsigt ikke er underkastet nogen Tvivl, har det i deres Haand — ogsaa med Ansvar over for Offentligheden, over for de nulevende og Efterverdenen — at klare de Forhold, som Staten slet ikke selv kan klare. Det vilde ogsaa, naar jeg tænker paa det Ændringsforslag, der her foreligger, betyde, at Staten ikke vilde komme i den Situation, man nu engang her er kommet i. I Virkeligheden kan det ikke være tvivlsomt for ret mange, at det, naar vi engang er blevet opmærksom paa, hvordan det forholder sig med hele den Konto, er os en uendelig Pine at skulle stemme for den. Det vilde være let for mig og for enhver anden at sige: det vil vi ikke! Men man kan ikke, om jeg saa maa sige, tage sig selv ud af den Solidaritetssammenhæng, hvori vi alle nu engang staar i denne Situation, saa derfor vil jeg, selv om jeg synes, at det er frygtelig meningsløst og saglig uforsvarligt, stemme for Kontoen, som den foreligger, og ogsaa for dette Ændringsforslag, men jeg henstiller til Undervisningsministeren, at vi maa blive fri for at gøre det nogen Sinde mere, og at der